

Datum:
2026-07-16Diarienummer:
KSN-2026-02612Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse

Kommunstyrelsen

Handläggare:
Thomas Backlund

Permutation av Stiftelsen Fanstafonden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** godkänna att permutationsansökan upprättas i enlighet med ärendet samt
2. **att** efter Kammarkollegiets eventuella bifall av permutationsansökan, verkställa utdelning av kapital och avregistrera stiftelsen.

Ärendet

Länsstyrelsen har förordnat Uppsala kommun till förvaltare av Stiftelsen Fanstafonden.

Eftersom fondens kapital är relativt begränsat, 733 461 kronor 31 december 2025, är Kommunledningskontorets rekommendation att fullfölja den permutation stiftelsens tidigare styrelse sökt. Permutationens syfte är att få Kammarkollegiets medgivande att dela ut kapitalet till ändamålet och sedan avregistrera stiftelsen.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret. Dialog har skett med övriga identifierade intressenter som är Bälungebyggdens församling samt representant för efterlevande släkting till familjen Sundberg. Intressenterna har samma viljeinriktning som kommunledningskontoret avseende stiftelsens framtid.

Föredragning

Med utgångspunkt i testamente upprättat 21 maj 1905 av Maria Christina Sundberg (född Carlsson) och Badmästare Johan Sundberg bildas Stiftelsen Fanstafonden. Stiftelsen avsågs stå ”...under gemensam förvaltning af kyrkoråd, kommunalnämnd och fattigvårdsstyrelsen i församlingen...” och avkastningen skulle användas till ”...församlingens fattigvård, skola och kyrka...”. Se bilaga 1.

Stiftelsen Fanstafondens kapital har över tid förvaltats i olika form och delats ut till avsett ändamål. Sedan början av 1990-talet utsåg kyrkofullmäktige en ledamot och kommunfullmäktige två ledamöter till en styrelse som förvaltade stiftelsen. Tillgångarna uppgick 31 december 2025 till 733 461 kronor, placerade på ett penningmarknadskonto i Swedbank.

År 2022 valde styrelsen att inge permutationsansökan till Kammarkollegiet. Avsikten var att få medgivande att dela ut hela kapitalet till föreskrivna ändamål för att därefter avregistrera stiftelsen. Som huvudsakligt motiv angavs stiftelsens storlek. Dagens formkrav kring administration, redovisning och revision med bibehållen utdelning till ändamålen är höga och svåra att uppfylla i relation till en begränsad avkastning.

I beslut 5 maj 2023 meddelar Kammarkollegiet att styrelsen inte har rätt att företräda stiftelsen. I och med 1996 års stiftelselag ska stiftelsen betraktas vara av anknuten förvaltning till en ensam juridisk person. Se bilaga 2.

Uppsala kommun tar efter Kammarkollegiets beslut huvudansvar för förvaltningen av stiftelsen. Uppsala kommun upprättar årsbokslut för 2023 och 2024 och senare 2025. Parterna avger årsboksluten gemensamt eftersom det inte är avgjort vem som har ansvar att företräda stiftelsen. En process inleds där parterna gemensamt begär att Länsstyrelsen utser endera part som förvaltare, i enlighet med Kammarkollegiets utlåtande att stiftelsen ska förvaltas som anknuten förvaltning av en juridisk person.

Den 10 juni 2026 förordnar Länsstyrelsen Uppsala kommun till ensam förvaltare av stiftelsen. Se bilaga 3.

Som förvaltare av Stiftelsen Fanstafonden är en rimlig uppfattning för Uppsala kommun att den tidigare styrelsens permutationsansökan varit korrekt i sak men nekad av formskäl. Denna uppfattning delas även av företrädare för Bälungebyggdens församling och representant för efterlevande släktingar till testatorerna Christina och Johan Sundberg.

I detta ärende föreslås en förnyad permutationsansökan till Kammarkollegiet för att, i samverkan med Bälungebyggdens församling och efterlevande släktingar, dela ut återstående kapital till lämpliga ändamål och sedan avregistrera stiftelsen.

Ekonomiska konsekvenser

Vid ett medgivande om permutation från Kammarkollegiet kommer utdelning av kapital ske vilket tillfälligt gynnar ändamål inom kommunala ansvarsområden så som äldreomsorg, skola och fritid i Bälunges geografiska närhet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 16 juli 2026
- Bilaga 1, Stiftelsens urkund (testamente från Christina och Johan Sundberg)
- Bilaga 2, Beslut av Kammarkollegiet 2023-05-05 att avslå permutationsansökan
- Bilaga 3, Beslut av Länsstyrelsen 2026-06-10 att förordna Uppsala kommun till förvaltare

Kommunledningskontoret

Birgitta Pettersson
Stadsdirektör

Ola Hägglund
Biträdande stadsdirektör
och ekonomidirektör

BTEC

LSTarenden

Indatum	1933-07-05
Diariennr	99.5
Aktnr	6350a
Beslutsdatum	1933-07-05
Ärendetyp	Urkund

Stämplat:

T E S T A M E N T EStockholms
Rådhusrätt
5 juli 1933

Undertecknad Maria Christina Sundberg, född Carlsson,
får härmed såsom min yttersta vilja och testamente förordna följande:

Om jag aflider före min man Johan Sundberg, eger han rätt att så länge han lefver sitta i orubbadt bo; dock eger han ej rätt att försälja eller förskingra något af tillgångarne, utan må endast njuta afkomsten af desamma. Och eger styrelsen för den här nedan stipulerade fond rätt att tillse att mina förordnanden i detta afseende efterlefvas. Skulle min man enligt styrelsens för fonden mening göra ansatser till att förvandla den egendom hvartill han har endast nyttjanderätt, eger styrelsen påyrka, att min andel i boet skall utbrytas, för att på sätt här nedan nämnes, bilda en fond att på föreskrifvet sätt förvaltas.

Efter bådas vår död skall allt hvad som då är min tillhörighet, efter det begravningskostnader och möjligen varande skulder guldits tillfalla Belinge församling af Upsala län för bildande af en fond, benämnd "Fanstafonden" och på följande villkor:

1:o Fonden står under gemensam förvaltning af kyrkoråd, kommunalnämnd och fattigvårdsstyrelsen i församlingen och skall genom utlåning mot inteckning under den intecknade egendomens halfta taxerings- och brandförsäkringsvärde eller genom köp af egendom samt för öfrigt insättas i bank göras fruktbärande intill dess desamma uppgått till ett belopp af 120000 kronor.

2:o Sedan kapitalet uppgått till nämnde belopp, skall 20000 kronor användas till församlingens fattigvård, skola och kyrka; hvaremot återstående kapitalet skall förräntas med ränta på ränta, tills dess det vuxit till 1000000 kronor, men får under denna tid hvarje 25:te år ett belopp af 20000 kronor uttagas för att på förut nämnt sätt användas.

Då fonden vuxit till 1.000.000 kronor skall endast räntan hvarje år användas på ofvan föreskrifvet sätt.

3:o Förvaltningen af denna fond skall årligen granskas af tre revisorer, deraf kyrkostämman utser en, kommunalstämman en, och den tredje utses af den person, som är min mans närmaste släktinge; och eger denne person, om han så önskar, sjelf blifva den tredje revisorn.

4:o Skulle ej någon släktinge till min man finnas i lifvet vid revisorsvalet, utses endast två revisorer på sätt ofvan är nämnt.

5:o Så länge någon af min mans släktingar finnas i lifvet, ega de att sjelfva eller genom af dem befullmäktigad person öfvervaka att de donerade medlen användas på sätt jag föreskrifvit. Och skulle så olyckligt inträffa, att de finna det ej medlen användas på föreskrifvet sätt, skall kapitalet och räntan tillfalla min bro-

der Carl Wilhelm Carlsson Rahmbergs vid denna tid lagliga arfvingar.

Till yttermera visso har jag detta mitt testamente egenhändigt underskrifvit, som skedde i

Stockholm den 21 Maj 1905.

M a r i a C h r i s t i n a S u n d b e r g
född C a r l s s o n

Att Fru Maria Christina Sundberg, född Carlsson, som vi personligen känna, denna dag af fri vilja och med sundt och fullt förstånd förklarar förestående handling innefatta hennes yttersta vilja och testamente samt densamma egenhändigt underskrifvit, det intyga undertecknade, på en gång närvarande och för ändamålet särskildt tillkallade vittnen.

Stockholm den 21 Maj 1905.

A. Lundell.

A. A. Bylund.

Nr 450. År 1905 den 24 Maj blef angående tillkomsten af detta testamente vittnesförhör för dödsfalls skull anställt inför Stockholms Rådshufvudrätts sjätte afdelning, betygar, som ofvan.

Ex officio:

Lösen ant. å exp.

Oskar Borg.

§ 87. Uppvist vid bevakning inför Stockholms Rådhusrätts första afdelning den 12 maj 1925, betygar
Lösen ant. å prot.

Ex officio:
C.A.R. Lothigius.

I. § 8
rum 4. År 1933 den 5 juli meddelades av under-
tecknad inskrivningsdomare lagfart för Bälinge församling av Uppsala län å tomten nr 17 i kvarteret Cepheus i Nikolai församling av vilken tomt Bälinge församling bekommit hälften på grund av detta testamente; betygar Stockholms rådhus.

Ex officio:
J. Wisén.

Lösen 0:50 (enl. åsatt lösenmärke)
Stämp. 1:--
S:ma 1:50 för 2 avskrifter.

Rätt avskrivet intyga:

Nils Westberg
.....

Eva Westberg
.....
Prästg. Uppf. Bälinge

Stämplat:

T E S T A M E N T EStockholms
Rådhusrätt
5 juli 1933

Undertecknad J o h a n S u n d b e r g, född i Belinge församling af Upsala län i Fansta by af Bonden Anders Erson och hans lagliga hustru i tredje giftet Anna Kristina Lön får härmed såsom min yttersta vilja och testamente förordna följande:

Skulle jag aflida före min hustru Maria Christina Sundberg, född Carlsson, eger hon rätt att så länge hon lefver sitta i orubbadt bo; dock eger hon ej rätt att försälja eller förskingra något af tillgångarne, utan må endast njuta afkomsten af desamma; och eger styrelsen för den här nedan stipulerade fond rätt att tillse att mina förordnanden i detta afseende efterlefvas. Skulle min hustru enligt styrelsens för fonden mening göra ansatser till att förvandla den egendom, hvartill hon har endast nyttjanderätt, eger styrelsen påyrka, att min andel i boet skall utbrytas, för att på sätt här nedan nämnes, bilda en fond att på föreskrifvet sätt förvaltas.

Jag vill, att mitt stoft skall brännas och plats för en urna, innehållande mitt stoft, skall för all framtid beredas å Belinge kyrkogård, hvarest äfven en enkel minnessten, som skall underhållas af församlingen, skall uppresas.

Sedan min hustru jemväl aflidit, skall allt hvad som då är min tillhörighet, efter det begrafningskostnader och möjligen varande skulder guldits, tillfalla Belinge församling af Upsala län för bildande af en fond, benämnd "Fanstafonden" och på följande villkor:

1:o Fonden står under gemensam förvaltning af kyrkoråd, kommunalnämnd och fattigvårdsstyrelsen i församlingen och skall genom utlåning mot inteckning under den intecknade egendomens halftva taxerings- och brandförsäkringsvärde eller genom köp af egendom samt för öfrigt insättas i bank göras fruktbärande, intill dess detsamma uppgått till ett belopp af 120000 kronor.

2:o Sedan kapitalet uppgått till nämnda belopp, skall 20000 kronor användas till församlingens fattigvård, skola och kyrka; hvaremot återstående kapitalet skall förräntas med ränta på ränta, tills dess det vuxit till 1000000 kronor; men får under denna tid hvarje 25:te år ett belopp af 20000 kronor uttagas för att på förut nämndt sätt användas.

Då fonden vuxit till 1000000 kronor skall endast räntan hvarje år användas på ofvan föreskrifvet sätt.

3:o Förvaltningen af denna fond skall årligen granskas af tre revisorer, deraf kyrkostämman utser en, kommunalstämman en, och den tredje utses af den person, som är min närmaste släkttinge; och eger denne person, om han så önskar, sjelf blifva den tredje revisorn.

4:o Skulle ej någon slägtinge till mig finnas i lifvet vid revisorsvalet, utses endast två revisorer på sätt ofvan är nämndt.

5:o Så länge någon af mina slägtingar finnas i lifvet, ega de att sjelfva eller genom af dem befullmäktigad person öfvervaka, att de donerade medlen användas på sätt jag föreskrifvet. Och skulle så olyckligt inträffa, att de finna det ej medlen användas på föreskrifvet sätt, skall hela kapitalet med ränta tillfalla dem, som vid denna tid äro mina lagliga arfvingar.

Till yttermera visso har jag detta mitt testamente egenhändigt underskrifvet, som skedde i

Stockholm den 21 Maj 1905.

J o h a n S u n d b e r g.

Att Herr Johan Sundberg, som vi personligen känna, denna dag af fri vilja och med sundt och fullt förstånd förklarat förestående handling innefatta hans yttersta vilja och testamente samt densamma egenhändigt underskrifvit, det intyga undertecknade, på en gång närvarande och för ändamålet särskildt tillkallade vittnen

Stockholm den 21 Maj 1905.

A. Lundell.

A.A. Bylund.

N:o 449. År 1905 den 24 Maj blef angående tillkomsten af detta testamente vittnesförhör för dödsfalls skull anställdt inför Stockholms Rådstufvurätts sjätte afdelning, betygar, som ofvan.

In fidem.

Lösen ant. å exp.

Oskar Borg.

§ 100. Uppvisat vid bevakning inför Stockholms Rådhusrätts första afdelning den 27 maj 1926, betygar
Ex officio
Lösen ant. å prot. Waldemar Ditzinger

§ 8
I. ~~§ 4~~ 4. År 1933 den 5 juli meddelades av undertecknad inskrivningsdomare lagfart för Bälinge församling av Uppsala län å tomt nr 17 i kvarteret Cepheus i Nikolai församling av vilken tomt Bälinge församling bekommit hälften på grund av detta testamente; betygar Stockholms rådhus.

Ex officio:

Lösen kr. 5:- enl. åsatt
lösenmärke.

J. Wisén.

Stämp. " 1:50
Summa " 6:50

Lösen 0:50 (enl. åsatt lösenmärke)

Stämp. 1:--

S:ma 1:50 för 2 avskrifter.

Rätt avskrivet intyga:

N. Westberg

E. Wisén

Förvaltningsenheten
Susanne Reuterswärd
susanne.reutersward@kammarkollegiet.se
08-700 07 57

Stiftelsen Fanstafonden
berit.c.ericsson@telia.com

Ansökan om permutation av Stiftelsen Fanstafonden

Vi hade kontakt i januari angående frågan hur stiftelsen förvaltas. Vi har ett ansträngt arbetsläge och jag har tyvärr inte haft möjlighet att återkomma förrän nu.

Enligt föreskrifterna i testamentet ska stiftelsen stå under gemensam förvaltning av kyrkoråd, kommunalnämnd och fattigvårdsstyrelsen i församlingen. Med församlingen avses Bälinge församling.

Stiftelsen förvaltas i dag i praktiken av en styrelse. Det gjorde den även 1983 när föreskrifterna permuterades.

När stiftelsen permuterades 1983 gällde permutationslagen för alla stiftelser. Då kunde en ansökan ges in av någon som kunde sägas företräda stiftelsen. Genom stiftelselagen som trädde i kraft 1996 har det införts tydliga bestämmelser om vem som ska anses vara förvaltare för en stiftelse och som kan ansöka om permutation.

En stiftelse som förvaltas av en juridisk person har s.k. anknuten förvaltning. Om en stiftelse har anknuten förvaltning är det förvaltaren/den juridiska personen som kan besluta om ändringar i stiftelsens föreskrifter och ansöka om permutation.

Eftersom stiftelsen enligt bestämmelserna i testamentet ska förvaltas av juridiska personer och de bestämmelserna inte har ändrats av kollegiet eller länsstyrelsen har stiftelsen s.k. anknuten förvaltning och inte en styrelse.

Däremot är det inte möjligt att ha en förvaltning som innebär att ansvaret är delat mellan tre olika juridiska personer, utan det kan bara vara en juridisk person som är förvaltare.

I dag finns bara Uppsala kommun kvar av de tre juridiska personer som anges i testamentet. Möjligen skulle därför kommunen kunna ta på sig ansvaret för förvaltningen och besluta om att ansöka om permutation. Det går inte att ändra ändamålet exakt som ni har ansökt om det är en senare fråga.

Ett annat alternativ – om kommunen inte önskar vara förvaltare – är att ni vänder er till länsstyrelsen som enligt 9 kap. 8 § ska utse ny förvaltare för en stiftelse med anknuten förvaltning som saknar förvaltare.

Under alla förhållanden kan inte Kammarkollegiet pröva ansökan eftersom styrelsen inte är behörig att företräda stiftelsen.

Kollegiet föreslår därför att ni återkallar ansökan och utreder detta med förvaltningen. Kollegiet betalar i så fall tillbaka ansökningsavgiften.

Kollegiet önskar att ni återkommer senast den 26 maj 2023 med besked om ni återkallar ansökan. Om ni återkallar ansökan – ange vilket kontonummer som avgiften ska återbetalas till.

Susanne Reuterswärd

Stiftelsen Fanstafonden
c/o Thomas Backlund
thomas.backlund@uppsala.se

Förordnande av förvaltare

Beslut

Länsstyrelsen i Örebro län beslutar att förordna Uppsala kommun (212000–3005) som förvaltare för Stiftelsen Fanstafonden (817301–5077).

Förordnandet gäller tills vidare.

Länsstyrelsen beslutar samtidigt att Birgitta Erixson, Birgitta Johansson och Krister Allard ska avregistreras som ledamöter för stiftelsen.

Beskrivning av ärendet

Till Länsstyrelsen i Örebro län har inkommit en begäran om att Uppsala kommun ska förordnas som förvaltare för Stiftelsen Fanstafonden. Uppsala kommun har den 8 oktober 2025, genom kommunstyrelsen ordförande, åtagit sig uppdraget som förvaltare för Stiftelsen Fanstafonden. Stiftelsen förvaltas idag av en styrelse utsedd dels av Uppsala kommun dels av Bälungebygdens församling. Representant för Bälungebygdens församling samt efterlevande släktingar till stiftaren har tillstyrkt ansökan.

Av handlingar i ärendet framgår att stiftelsen ansökt om permutation och att Kammarkollegiet i samband därmed, den 5 maj 2023, konstaterat att stiftelsen enligt urkunden (ett testamente) ska ha anknuten förvaltning istället för en egen styrelse. Enligt bestämmelserna i testamentet ska stiftelsen gemensamt förvaltas av kyrkoråd, kommunalnämnd och fattigvårdsstyrelsen i församlingen. Kammarkollegiet konstaterade därvid att det inte är möjligt att ha en förvaltning med delat ansvar och att endast Uppsala kommun fanns kvar av de tre juridiska personer som omnämns i testamentet.

Motivering till beslutet

Om förvaltaren för en stiftelse har entledigats av domstol, försatts i konkurs eller frivilligt frånträtt sitt uppdrag, behöver stiftelsen en ny förvaltare. Om det i stiftelseförordnandet finns föreskrifter om vem som ska inträda som ny förvaltare eller om vem som ska utse ny förvaltare, ska dessa om möjligt tillämpas. Om det inte är möjligt eller sådana föreskrifter saknas, åligger det tillsynsmyndigheten att finna en efterträdare. (Se prop. 1993/94:9 sid 206).

Ett uppdrag som förvaltare upphör, om förvaltaren anmäler det hos tillsynsmyndigheten och hos den som har utsett honom, om denne kan nås.

Av anmälan framgår att de ursprungliga församlingarna inte längre finns kvar och då någon ny förvaltare inte har utsetts, saknar stiftelserna för närvarande förvaltare. Vidare framgår att Uppsala kommun är villig att åta sig uppdraget som förvaltare. I stiftelsernas stadgar saknas föreskrifter som anger vem som ska inträda efter den avgångne förvaltaren eller vem som ska utse ny förvaltare. Med hänvisning härtill och då pastoratet varken är stiftare eller försatt i konkurs och därmed kan anses lämplig för uppdraget i fråga, kan Uppsala kommun förordnas som förvaltare för stiftelsen.

Förordnandet gäller tills vidare.

Förhållandet medför även att de ledamöter som är registrerade i stiftelseregistret för stiftelsen ska avregistreras.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Enligt 9 kap. 8 § första stycket 1 stiftelselagen (1994:1220) ska tillsynsmyndigheten skall förordna en ny förvaltare för en stiftelse med anknuten förvaltning, om stiftelsen saknar förvaltare.

Ett förordnande enligt första stycket 1 gäller tills vidare.

Har den förre förvaltaren entledigats för en viss tid, gäller dock förordnandet för den nye förvaltaren för den tid entledigandet avser.

Enligt 2 kap 19 § första stycket stiftelselagen upphör ett uppdrag som förvaltare, om förvaltaren anmäler det hos tillsynsmyndigheten och hos den som har utsett honom, om denne kan nås.

Av andra stycket framgår att stiftaren inte får vara förvaltare. Den som är försatt i konkurs får inte heller vara förvaltare.

I 2 kap. 1 § stiftelselagen anges att föreskrifterna i stiftelseförordnandet skall följas vid förvaltningen av stiftelsens angelägenheter, om inte föreskrifterna strider mot någon bestämmelse i denna lag.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsjurist Emma Garpenholt med länsjurist Gith Nilsson som föredragande.